

הקמת מיזם הנגשת זכויות ממשלתית

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם :

1. להקים מיזם זכויות ממשלתי שמטרתו להנגיש לכלל הציבור מידע על מגוון רחב של זכויות בתחומי חיים ועל אופן מימושו, באופן טכנולוגי, נגיש ומותאם, ללא תמורה, באתר אינטרנט ובדרכים נוספות שייקבעו, בדגש על אוכלוסיות מוחלשות וייחודיות בחברה בישראל (להלן: "המיזם").

2.

א. למנות ועדת היגוי בראשות מנכ"ל משרד המשפטים או מי מטעמו, בהרכב כדלקמן:

1. ראש מטה המיזם הלאומי "ישראל דיגיטלית" או מי מטעמו – סגן יו"ר
2. מנהל היחידה הממשלתית לחופש המידע או מי מטעמו – סגן יו"ר
3. מנהל היחידה לשיפור השירות הממשלתי לציבור או מי מטעמו
4. מנהל יחידת ממשל זמין או מי מטעמו
5. נציג משרד ראש הממשלה
6. נציג משרד האוצר
7. נציג משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים
8. נציג המוסד לביטוח לאומי
9. נציג הרשות לפיתוח כלכלי במגזר המיעוטים
10. נציג משרד הביטחון
11. נציג המשרד לשוויון חברתי
12. נציג משרד הבריאות
13. נציג משרד הבינוי והשיכון
14. נציג משרד החינוך
15. נציג משרד הכלכלה והתעשייה
16. נציג משרד העלייה והקליטה
17. נציג משרד התרבות והספורט
18. נציג משרד הפנים
19. נציג השלטון המקומי – ימונה על ידי יו"ר הוועדה
20. נציג האקדמיה – ימונה על ידי יו"ר הוועדה
21. נציג החברה האזרחית – ימונה על ידי יו"ר הוועדה
22. ככל שהמיזם מופעל באמצעות ספק חיצוני, נציג הספק.

ב. ועדת ההיגוי תקבע תכנית עבודה שנתית למיזם ומדדי תפוקה ותוצאה לשם עמידה בתכנית העבודה. תכנית העבודה השנתית של המיזם תתייחס, בין היתר, לסוגיות הבאות:

1. אישור תקציב שנתי, בהתאם לסכומים האמורים בנספח א', החלטה על שינויים מהותיים במבנה התקציב, תכנית עבודה שנתית וקביעת סדרי עדיפויות לפיתוח התכנים במסגרת המיזם.
 2. קביעת מדדי הצלחה ויעדים למיזם.
 3. פיתוח והתאמה של כלים טכנולוגיים להנגשת זכויות ודרכי מימושן בשפה העברית ובשפות נוספות, בצורה פשוטה ובראית "האזרח במרכז".
 4. היקף ואיכות תרגום התכנים במיזם לשפות שונות.
 5. ביצוע הכשרות אודות השימוש בכלים הטכנולוגיים שמקדם המיזם והטמעתם בשירות הציבורי.
 6. קידום שיתופי פעולה עם גופים ציבוריים ושאינם ציבוריים בנושא הנגשה ומימוש של זכויות בישראל.
 7. קיום מחקר מלווה במסגרתו תיבחן נגישות של זכויות לאוכלוסיות שונות בחברה הישראלית ומיצוי זכויות בפועל, אפקטיביות המיזם ומידת השפעתו על הנגשת זכויות, ומיצוי הזכויות בפועל על ידי הציבור.
 8. ליבון שאלות מהותיות העולות במסגרת המיזם.
- ג. ועדת ההיגוי תקבע את סדרי עבודתה, ותהא מוסמכת לפעול במסגרת ועדות משנה או צוותים למשימות מיוחדות. יו"ר הוועדה מוסמך לצרף חברים שלא מן המניין לוועדת ההיגוי או לדיונים מסוימים של ועדת ההיגוי, כמשקיפים או כחברים קבועים בוועדה.
3. להסמיך את מנכ"ל משרד המשפטים למנות גורם מטעמו שיהיה אחראי על ניהול המיזם, בכפוף להחלטות ועדת ההיגוי.
4. להטיל על כלל משרדי הממשלה ויחידות הסמך (להלן: "גופים ציבוריים") כדלקמן:
- א. להעביר למיזם מידע בנוגע לזכויות ולשירותים ציבוריים ודרכי מימושם בתחומי פעילות הגוף הציבורי, בין אם השירותים ניתנים לציבור על ידי הגוף הציבורי עצמו או על ידי גורם אחר מטעמו, לשם הטמעת המידע בכלים הטכנולוגיים של המיזם ולעדכן את המידע באופן שוטף ולהשיב לפניית של המיזם לגבי מהות המידע, בכפוף לכל דין.
 - ב. לקדם את הפלטפורמות הדיגיטליות של המיזם, ובפרט לשלב את הפלטפורמות בעבודת יחידותיהם, בדרך ובאמצעים שייקבעו על ידי מנכ"ל הגוף הציבורי, בהתאם לשיקול דעתו.
5. להסמיך את מנכ"ל משרד המשפטים ומנהל היחידה הממשלתית לחופש המידע לפנות לגופים הציבוריים לצורך יישום סעיף 4 לעיל, בכפוף להוראות כל דין.

6. בהתאם לסעיף 40א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, משרד המשפטים ומטה המיזם הלאומי "ישראל דיגיטלית", יקצו מתקציבי התפעול שלהם את הסכום המפורט בנספח א' להחלטה, לשנים 2022 עד 2025 לצורך מימון פעולה מאוזנת כהגדרתה בסעיף 40א לחוק האמור. משרד המשפטים, מטה המיזם הלאומי "ישראל דיגיטלית" ואגף התקציבים במשרד האוצר רשאים להסכים ביניהם על הקצאה מתקציב שונה מהתקציב המפורט לעיל לשם ביצוע הפעולה המאוזנת כאמור.

7. להטיל על ועדת ההיגוי לגבש המלצה בדבר המשך פעילות המיזם ודרכי הפעלתו, לרבות בשאלה האם להפעילו באמצעות ספק חיצוני, חברה ממשלתית, יחידה ממשלתית או בכל דרך אחרת שהוועדה תמצא לנכון. המלצה כאמור תוגש לשר המשפטים עד לתום שנת העבודה 2024.

נספח א' – פירוט מקורות תקציב המיזם לפי תקופות

תקופה	השתתפות ישראל דיגיטלית	השתתפות משרד המשפטים	סה"כ תקציב
שנת 2022	2.85 מלש"ח	3.7 מלש"ח	6.55 מלש"ח
שנת 2023	2.85 מלש"ח	3.7 מלש"ח	6.55 מלש"ח
שנת 2024	2.85 מלש"ח	3.7 מלש"ח	6.55 מלש"ח
שנת 2025	2.85 מלש"ח	3.7 מלש"ח	6.55 מלש"ח

דברי הסבר

רקע כללי

מדינת ישראל משקיעה משאבים רבים בשירותים ציבוריים, באופן ישיר ועקיף. אולם, קיימת חוסר מודעות של הציבור הרחב, בדגש על אוכלוסיות ייחודיות ומוחלשות, בדבר מימוש השירותים הציבוריים המביא לאי-מיצוי זכויות. ענין זה צוין בדוח מבקר המדינה לשנת 2015 שקבע כי המדינה פועלת באופן בלתי יעיל להנגשת מידע על זכויות. חוסר המודעות ואי-מיצוי הזכויות יוצרות בעיות נוספות כגון: עומסים על גופי שירות וספקי שירותים; בעיית אמון בממשלה ובשירותיה; חוסר אפקטיביות של תכניות קצה וסוכני שירות; הוצאה ניכרת על שיווק ודברור שירותים.

במענה לקשיים אלו, ובהמשך להחלטת ממשלה מס' 2950 מיום 06.03.2011 בדבר "יישום חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998: הגברת השקיפות ברשויות ציבוריות", התקשרה ממשלת ישראל בשנת 2017 באמצעות משרד המשפטים עם ג'וינט ישראל (חל"צ) במיזם משותף לקידום הפעלתו של אתר אינטרנט, אשר ירכז מידע מקיף על זכויות שמעניקות רשויות ציבוריות לרבות משרדי ממשלה, יחידות סמך, תאגידים סטטוטוריים ורשויות מקומיות וארגונים ללא כוונת רווח, ועל הדרכים למימושן וינגיש אותן בשפה ברורה ופשוטה, בדגש על אוכלוסיות המתקשות למצות את זכויותיהן. במסגרת המיזם המשותף התקשרה ג'וינט ישראל עם "כל זכות" (חל"צ) שהפעילה אתר אינטרנט להנגשת זכויות.

במהלך תקופת המיזם המשותף התבסס והתרחב אתר האינטרנט להנגשת זכויות כך שבשנת 2020 שירת האתר מעל 9 מיליון משתמשים ייחודיים (unique). פעילות הנגשת הזכויות התרחבה ונוספו דפי תוכן ותכנים מתורגמים. כמו כן, עם תחילת משבר נגיף הקורונה החדש הונגש מידע רב לציבור הנוגע למימוש זכויות אגב המשבר.

ביום 31.5.2021 הסתיימה תקופת המיזם המשותף להפעלת אתר האינטרנט להנגשת זכויות כאמור. בהתאם להחלטת ועדת הפטור של החשב הכללי במשרד האוצר מיום 9.11.2020 אושרה התקשרות בין מדינת ישראל וחל"צ "כל זכות" כספק יחיד, להפעלת וקידום אתר האינטרנט להנגשת זכויות עד סוף שנת 2021 בתוספת אופציה עד לסוף שנת 2022.

בשל הצורך בהמשך וקידום הפעלת אתר אינטרנט להנגשת זכויות ובשל הרצון לקדם את מיזם מנוע הזכויות הלאומי, הנשען על אתר האינטרנט הנזכר, מוצע להחליט על עיגון וקידום הקמת מיזם הזכויות הממשלתי, אשר יפעל להנגשת מידע על זכויות כלל הציבור, בדגש על אוכלוסיות מוחלשות, באמצעים דיגיטליים ופלטפורמות מתקדמות.

כמו כן, מוצע למנות ועדת היגוי לצורך קביעת תכניות העבודה של המיזם, תקצובו ודרכי פעולתו. בנוסף, מוצע להסמיק את מנכ"ל משרד המשפטים למנות גורם מטעמו שיהא אחראי לניהול המיזם בכפוף להחלטות שיקבעו על-ידי ועדת ההיגוי.

על מנת להבטיח את יישומו של המיזם, מוצע להורות למשרדי הממשלה ויחידות הסמך להעביר מידע למיזם בנוגע לזכויות ולשירותים ציבוריים ודרכי מימושם, וכן להורות למשרדי הממשלה ויחידות הסמך לפעול מול גופים נוספים לצורך העברת מידע למיזם כמפורט בסעיף.

מוצע, בהתאם לסעיף 40 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, כי משרד המשפטים ומטה המיזם הלאומי "ישראל דיגיטלית", יקצו מתקציבי התפעול שלהם את הסכום המפורט בנספח א' להחלטה, לשנים 2022 עד 2025 לצורך מימון פעולה מאוזנת כהגדרתה בסעיף 40 לחוק האמור. משרד המשפטים, מטה המיזם הלאומי "ישראל דיגיטלית" ואגף התקציבים במשרד האוצר רשאים להסכים ביניהם על הקצאה מתקציב שונה מהתקציב המפורט לעיל לשם ביצוע הפעולה המאוזנת כאמור.

כן מוצע, להטיל על ועדת ההיגוי לגבש, עד לתום שנת העבודה 2024, המלצה בדבר המשך פעילות המיזם ודרכי הפעלתו, לרבות בשאלה האם להפעילו באמצעות ספק חיצוני, חברה ממשלתית, יחידה ממשלתית או בכל דרך אחרת שהוועדה תמצא לנכון.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

ראו להלן.

גורם אחראי למעקב (בהחלטה שעל פי מהותה טעונה מעקב אחר ביצועה)

שר המשפטים אחראי למעקב אחר ביצוע ההחלטה.

תקציב

מיזם הזכויות הממשלתי יתוקצב בהיקף כולל של 6.55 מלש"ח לשנה, לתקופה של 4 שנים. מקורות התקציב יתחלקו בין משרד המשפטים וישראל דיגיטלית כמפורט בנספח א' להצעה.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

ראש הממשלה – תומך

שר האוצר - תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 2950 מיום 06.03.2011 בדבר "יישום חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998: הגברת השקיפות ברשויות ציבוריות".

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

לעמדת היועצת המשפטית למשרד המשפטים, אין מניעה משפטית בקבלת ההחלטה.

סיווגים*

סיווג ראשי : ביצועי

תחום פעולה עיקרי : חברה וכלכלה

מוגש על ידי שר המשפטים

ז' באב התשפ"א
16 ביולי 2021

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה:

הקמת מיזם הנגשת זכויות ממשלתי

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

מדינת ישראל משקיעה משאבים רבים בשירותים ציבוריים, באופן ישיר ועקיף. אולם, קיימת חוסר מודעות של הציבור הרחב, בדגש על אוכלוסיות ייחודיות ומוחלשות, בדבר מימוש השירותים הציבוריים המביא לאי-מיצוי זכויות. עניין זה צוין בדוח מבקר המדינה לשנת 2015 שקבע כי המדינה פועלת באופן בלתי יעיל להנגשת מידע על זכויות. חוסר המודעות ואי-מיצוי הזכויות יוצרות בעיות נוספות כגון: עומסים על גופי שירות וספקי שירותים; בעיית אמון בממשלה ובשירותיה; חוסר אפקטיביות של תכניות קצה וסוכני שירות; הוצאה ניכרת על שיווק ודברור שירותים.

במענה לקשיים אלו, ובהמשך להחלטת ממשלה מס' 2950 מיום 06.03.2011 בדבר "יישום חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998: הגברת השקיפות ברשויות ציבוריות", התקשרה ממשלת ישראל בשנת 2017 באמצעות משרד המשפטים עם ג'וינט ישראל (חל"צ) במיזם משותף לקידום הפעלתו של אתר אינטרנט, אשר ירכז מידע מקיף על זכויות שמעניקות רשויות ציבוריות לרבות משרדי ממשלה, יחידות סמך, תאגידים סטוטוריים ורשויות מקומיות וארגונים ללא כוונת רווח, ועל הדרכים למימושן וינגיש אותן בשפה ברורה ופשוטה, בדגש על אוכלוסיות המתקשות למצות את זכויותיהן. במסגרת המיזם המשותף התקשרה ג'וינט ישראל עם "כל זכות" (חל"צ) שהפעילה אתר אינטרנט להנגשת זכויות.

במהלך תקופת המיזם המשותף התבסס והתרחב אתר האינטרנט להנגשת זכויות כך שבשנת 2020 שירת האתר מעל 9 מיליון משתמשים ייחודיים (unique). פעילות הנגשת הזכויות התרחבה ונוספו דפי תוכן ותכנים מתורגמים. כמו כן, עם תחילת משבר נגיף הקורונה החדש הונגש מידע רב לציבור הנוגע למימוש זכויות אגב המשבר.

ביום 31.5.2021 הסתיימה תקופת המיזם המשותף להפעלת אתר האינטרנט להנגשת זכויות כאמור. בהתאם להחלטת ועדת הפטור של החשב הכללי במשרד האוצר מיום 9.11.2020 אושרה התקשרות בין מדינת ישראל וחל"צ "כל זכות" כספק יחיד, להפעלת וקידום אתר האינטרנט להנגשת זכויות עד סוף שנת 2021 בתוספת אופציה עד לסוף שנת 2022.

בשל הצורך בהמשך וקידום הפעלת אתר אינטרנט להנגשת זכויות ובשל הרצון לקדם את מיזם מנוע הזכויות הלאומי, הנשען על אתר האינטרנט הנזכר, מוצע להחליט על עיגון וקידום הקמת מיזם הזכויות הממשלתי, אשר יפעל להנגשת מידע על זכויות כלל הציבור, בדגש על אוכלוסיות מוחלשות, באמצעים דיגיטליים ופלטפורמות מתקדמות.

כמו כן, מוצע למנות ועדת היגוי לצורך קביעת תכניות העבודה של המיזם, תקצובו ודרכי פעולתו. בנוסף, מוצע להסמיך את מנכ"ל משרד המשפטים למנות גורם מטעמו שיהא אחראי לניהול המיזם בכפוף להחלטות שיקבעו על-ידי ועדת ההיגוי.

על מנת להבטיח את יישומו של המיזם, מוצע להורות למשרדי הממשלה ויחידות הסמך להעביר מידע למיזם בנוגע לזכויות ולשירותים ציבוריים ודרכי מימושם.

מוצע, בהתאם לסעיף 40א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, כי משרד המשפטים ומטה המיזם הלאומי "ישראל דיגיטלית", יקצו מתקציבי התפעול שלהם את הסכום המפורט בנספח א' להחלטה, לשנים 2022 עד 2025 לצורך מימון פעולה מאוזנת כהגדרתה בסעיף 40א לחוק האמור. משרד המשפטים, מטה המיזם הלאומי "ישראל דיגיטלית" ואגף התקציבים במשרד האוצר רשאים להסכים ביניהם על הקצאה מתקציב שונה מהתקציב המפורט לעיל לשם ביצוע הפעולה המאוזנת כאמור.

כן מוצע, להטיל על ועדת ההיגוי לגבש, עד לתום שנת העבודה 2024, המלצה בדבר המשך פעילות המיזם ודרכי הפעלתו, לרבות בשאלה האם להפעילו באמצעות ספק חיצוני, חברה ממשלתית, יחידה ממשלתית או בכל דרך אחרת שהוועדה תמצא לנכון.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:
אין.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

היועצת המשפטית למשרד ראש הממשלה – אין הערות.

היועץ המשפטי למשרד האוצר – אין הערות.

היועצת המשפטית למטה המיזם הלאומי "ישראל דיגיטלית" – אין הערות.

היועצת המשפטית לרשות התקשוב הממשלתית – אין הערות.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

לעמדת היועצת המשפטית למשרד המשפטים, אין מניעה משפטית לקבלת ההצעה.

לאה תקובר, עו"ד
היועצת המשפטית למשרד המשפטים

ז' אב תשפ"א
16 יולי 2021